

OBSAH

STUDIUM FYZIKY

KAP. 0. ÚVODNÍ KAPITOLA (Jaroslav Binko)

Čl. 01.	Základní fyzikální pojmy	17
01,0	Předmět a metody práce fyziky	17
01,1	Fyzikální veličiny	18
01,2	Odvozování veličin	20
01,3	Odvozování hlavních jednotek	21
01,4	Nesoustavné jednotky	22
01,5	Normalizované násobky a díly jednotek	23
01,6	Racionální počítání s jednotkami	25
01,7	Témata k opakování a příklady aplikace	26

Čl. 02.	Geometrické pojmy ve fyzice	28
02,0	Skaláry a vektory	28
02,1	Sčítání vektorů	30
02,2	Násobení vektorů	31
02,3	Plošný obsah	34
02,4	Objem	35
02,5	Rovinný úhel	36
02,6	Prostorový úhel	37
02,7	Zakřivení čáry a plochy	38
	Tabulka veličin	39
02,8	Témata k opakování a příklady aplikace	41

KAP. 1. STRUKTURA LÁTEK (Jaroslav Binko)

Čl. 10.	Hmota, látka a pole	43
10,0	Základní formy hmoty	43
10,1	Vlnové vlastnosti světla	44
10,2	Kvantové vlastnosti světla	46
10,3	Objev vlnové mechaniky	48
10,4	Jak se projevují dvojaké vlastnosti částic?	49
10,5	Čím se částice polní liší od látkových?	50
10,6	Přeměny částic	52
	Tabulka veličin	53
10,7	Témata k opakování a příklady aplikace	54

Čl. 11.	Struktura atomů	55
11,0	Stavební částice atomů	55
11,1	Modelová teorie atomu	56
11,2	Ověření modelové teorie	58
11,3	Vlnově mechanický obraz atomu	59
11,4	Klasifikace prvků podle elektronových obalů	60

11,5	Kvantová čísla	63
11,6	Odlišnost jader atomů.....	66
	Tabulka veličin.....	67
11,7	Témata k opakování a příklady aplikace.....	69
Čl. 12.	Stavba molekul	
12,0	Změny energie při vzniku molekul.....	69
12,1	Podstata vlastnosti prvků	72
12,2	Meziatomové vazby	73
	Tabulka veličin.....	74
Čl. 13.	Pevné látky a jejich krystalické formy	
13,0	Obecné vlastnosti pevných látek	75
13,1	Klasifikace pevných látek podle strukturální formy.....	76
13,2	Klasifikace krystalů podle vazeb	77
13,3	Polykrystalické a monokrystalické látky	79
Čl. 14.	Amorfní látky a kapaliny	
14,0	Charakteristické vlastnosti amorfních látek	81
14,1	Anorganické amorfni látky	82
14,2	Organické amorfni látky	83
14,3	Kapaliny	84
14,4	Hustota uspořádání častic v látkách	85
	Tabulka veličin.....	86
Čl. 15.	Plynne látky a plazma	
15,0	Obecné vlastnosti plynů	87
15,1	Základní poznatky molekulové fyziky	88
15,2	Čtvrté skupenství — plazma	89
	Tabulka veličin.....	91
15,3	Témata k opakování a příklady aplikace.....	92
KAP. 2. MECHANIKA TUHÝCH TĚLES (Jaroslav Binko)		
Čl. 20.	Obecné pojmy kinematiky	
20,0	Základní pohyby těles	94
20,1	Pohyb bodu	95
20,2	Rychlos	96
20,3	Zrychlení	97
20,4	Časové změny veličin	98
	Tabulka veličin.....	100
Čl. 21.	Kinematika translačních pohybů	
21,0	Translační pohyby obecně	102
21,1	Pohyby s konstantní rychlostí	102
21,2	Pohyby s konstantním zrychlením	103
21,3	Pohyby s proměnným zrychlením	103
21,4	Rozklad pohybů	104
21,5	Skládání pohybů	105
Čl. 22.	Kinematika pohybů oběžných a rotačních	
22,0	Oběžné a rotační pohyby obecné	106
22,1	Úhlové pohybové veličiny	107
22,2	Oběžné pohyby kruhové	109
22,3	Rotační pohyby tuhých těles	110

22,4 Obecný pohyb tuhého tělesa	111
Tabulka veličin.....	112
22,5 Témata k opakování a příklady aplikace.....	113
Čl. 23. Dynamika translačních pohybů	
23,0 Newtonovy pohybové zákony	116
23,1 Pohyb částice jako hmotného bodu	117
23,2 Těžiště	119
23,3 Zákon zachování hybnosti	120
23,4 Změny hybnosti a impuls sily	121
Tabulka veličin.....	123
Čl. 24. Dynamika oběžných a rotačních pohybů	
24,0 Analogie pohybů oběžných a rotačních s translačními	124
24,1 II. pohybová rovnice	125
24,2 Moment setrvačnosti	126
24,3 Zákon zachování točivosti	128
Tabulka veličin.....	129
Čl. 25. Statická rovnováha sil	
25,0 Podmínky statické rovnováhy	130
25,1 Zatížení a reakce podpor	132
25,2 Rovnovážné polohy a stabilita těles	133
25,3 Stabilita těles proti převržení	134
25,4 Silové účinky tření	135
25,5 Trakční odpory	137
Čl. 26. Dynamika relativních pohybů	
26,0 Pohyby v různých vztážných soustavách	139
26,1 Sily v translačních pohybech	140
26,2 Sily a momenty sil v rotačních pohybech	143
Tabulka veličin.....	145
26,3 Témata k opakování a příklady aplikace	146
Čl. 27. Gravitační a tihové pole	
27,0 Pohyby planet	148
27,1 Newtonův gravitační zákon	149
27,2 Gravitační pole	150
27,3 Pohyby umělých družic	151
27,4 Tihové pole	153
27,5 Princip ekvivalence gravitačních a setrvačních sil	154
27,6 Změny tíže	155
Tabulka veličin.....	157
Čl. 28. Práce a energie	
28,0 Fyzikální práce	158
28,1 Přeměna práce v kinetickou energii	160
28,2 Kinetická energie tělesa	162
28,3 Potenciální energie	163
28,4 Zákon zachování energie v mechanice	165
28,5 Přeměny práce v jiné formy energie	166
28,6 Výkon a účinnost pracovního děje	168
Tabulka veličin.....	170
28,7 Témata k opakování a příklady aplikace	171

KAP. 3. MECHANIKA DEFORMOVATELNÝCH TĚLES	(Jaroslav Binko)	
Čl. 30.	Struktura látek a deformovatelnost těles	174
30,0	Tvářnost látek různých skupenství	174
30,1	Pružinový model pevných látek	174
Čl. 31.	Silové působení a deformace	176
31,0	Jednoduché druhy namáhání materiálů	176
31,1	Namáhání v tahu a tlaku	177
31,2	Příčné zkrácení a Poissonovo číslo	178
31,3	Namáhání ve smyku	179
31,4	Namáhání všeobecným izotropním tlakem	181
	Tabulka veličin	183
Čl. 32.	Mechanika deformovatelných pevných těles	184
32,0	Základní druhy namáhání a deformací těles	184
32,1	Namáhání a deformace těles v tahu a tlaku	185
32,2	Namáhání a deformace těles ve smyku	187
32,3	Namáhání a deformace těles v ohybu	188
32,4	Namáhání a deformace těles v kroucení	191
32,5	Tuhost a poddajnost těles	192
	Tabulka veličin	193
32,6	Témata k opakování a příklady aplikace	195
Čl. 33.	Hydrostatika	196
33,0	Charakteristické vlastnosti tekutin	196
33,1	Vnější tlak v tekutině	198
33,2	Hydrostatický tlak	199
33,3	Archimédův zákon	201
33,4	Stabilita plovoucích těles	202
33,5	Povrchové napětí	204
33,6	Kapilární jevy	205
	Tabulka veličin	207
Čl. 34.	Hydrodynamika	209
34,0	O prouďení všeobecně	209
34,1	Kinematika tekutin	210
34,2	Dynamické účinky tekutin	212
34,3	Přeměny energie proudivé tekutiny	213
34,4	Aplikace Bernoulliovy rovnice	215
34,5	Tření v tekutinách	216
	Tabulka veličin	219
34,6	Témata k opakování a příklady aplikace	220
KAP. 4. MECHANICKÉ KMITY, VLNĚNÍ A AKUSTIKA	(Otakar Kutman)	
Čl. 40.	Kinematika kmitání	224
40,1	Časově periodické děje	224
40,2	Pohybové veličiny harmonického kmitání	226
40,3	Kvaziperiodické děje	227
	Tabulka veličin	229
Čl. 41.	Mechanické kmity	230
41,0	Lineární kmitání	230
41,1	Vlastní netlumené kmitání	231

41,2	Torzní kmitání	233
41,3	Energie kmitavého pohybu	234
41,4	Tlumené aperiodické pohyby	235
41,5	Tlumené kmitání	237
41,6	Buzené kmitání	238
41,7	Rezonance	240
	Tabulka veličin.....	242
41,8	Témata k opakování a příklady aplikace.....	244
Čl. 42.	Mechanické vlnění	
42,0	Vlnění v obecném pojetí	245
42,1	Šíření vlnění v prostoru	246
42,2	Vlastnosti prostředí a rychlosť šíření vlnění	248
42,3	Přenos energie vlněním	250
42,4	Útlum vlnění ztrátami v prostředí	251
42,5	Interferenční jevy	253
42,6	Stojaté vlnění	254
42,7	Dopplerův jev.....	256
	Tabulka veličin.....	257
42,8	Témata k opakování a příklady aplikace.....	260
Čl. 43.	Vnímání zvuku	
43,0	Základní vlastnosti zvuku	261
43,1	Vnímání zvuku	263
43,2	Hlasitost zvuku	264
43,3	Aplikace veličin charakteru hladin	266
43,4	Měření hladin	267
43,5	Dlouhodobý zvuk a jeho analýza	268
	Tabulka veličin	270
43,6	Témata k opakování a příklady aplikace.....	272
Čl. 44.	Šíření zvuku v exteriéru a interiéru	
44,0	Zvuk v otevřeném prostoru	272
44,1	Útlum zvuku v otevřeném prostoru	275
44,2	Zvuková pohltivost a průzvučnost	278
44,3	Zvuk v uzavřeném prostoru	279
44,4	Názvuk a dozvuk	280
44,5	Význam doby dozvuku	283
44,6	Zvuková izolace	285
	Tabulka veličin.....	287
44,7	Témata k opakování a příklady aplikace.....	290
Čl. 45.	Ultrazvuk a jeho užití	
45,0	Šíření ultrazvuku	291
45,1	Mechanické zdroje ultrazvuku	292
45,2	Elektroakustické zdroje ultrazvuku	293
45,3	Účinky ultrazvuku na prostředí	294
45,4	Využití odrazu ultrazvuku	295
KAP. 5.	TERMIKA (Ivan Kašpar)	
Čl. 50.	Stavové veličiny soustav	
50,0	Termodynamická soustava a její vnitřní energie	297
50,1	Termodynamická rovnováha a entropie	297
50,2	Nultý termodynamický zákon a teplotní stupnice	299

50,3	Teplotní roztažnost pevných a kapalných látek	300
50,4	Teplotní roztažnost a rozpínavost plynů	302
50,5	Stavová rovnice ideálního plynu	303
50,6	Měření teploty	304
	Tabulka veličin.....	306
50,7	Témata k opakování a příklady aplikace	308
Čl. 51.	Kinetická teorie plynů	
51,0	Tepelný pohyb v plynu a statistické zákony	310
51,1	Souvislost tlaku jednoatomového plynu se střední kinetickou energií jeho molekuly	312
51,2	Teplota a střední kinetická energie molekuly	313
51,3	Parciální tlaky ve směsích plynů	314
51,4	Střední volná dráha molekul	315
	Tabulka veličin.....	317
51,5	Témata k opakování a příklady aplikace	318
Čl. 52.	Termodynamika	
52,0	První termodynamický zákon	319
52,1	Tepelná kapacita	321
52,2	Měření tepla	322
52,3	Vratné a nevratné děje	323
52,4	Stavové změny ideálního plynu	324
52,5	Carnotův cyklus	328
52,6	Druhý a třetí termodynamický zákon	330
52,7	Chemický potenciál	334
52,8	Termodynamické potenciály	334
52,9	Chladničky	336
	Tabulka veličin.....	338
52,10	Témata k opakování a příklady aplikací	340
Čl. 53.	Fáze	
53,0	Změny skupenství	341
53,1	Gibbsovo pravidlo fází	342
53,2	Tání a tuhnutí	343
53,3	Vypařování a var	344
53,4	Páry přesycené, mokré a přehřáté	345
53,5	Trojní bod vody. Snižení tlaku sytých par nad meniskem vody v kapiláře. Sublimace	346
53,6	Kritická teplota, kritický tlak, stavová rovnice reálných plynů	348
53,7	Vlhkost vzduchu	351
53,8	Měření vlhkosti vzduchu	353
	Tabulka veličin.....	354
53,9	Témata k opakování a příklady aplikace	355
Čl. 54.	Základy termodynamiky nevratných dějů	
54,0	Termodynamika nevratných dějů	356
54,1	Toky a hnací sily v termodynamice nevratných dějů	357
54,2	Základní postuláty nevratné dynamiky	358
54,3	Onsagerův zákon — druhý postulát termodynamiky nevratných dějů	359
54,4	Jiné vyjádření fenomenologických rovnic	359
54,5	Podmínky rovnováhy při izotermickém ději	361
54,6	Podmínky rovnováhy adiabatického systému	361

Čl. 55.	Přenos tepla vedením a prouděním	
55,0	Způsoby přenosu tepla	363
55,1	Vedení tepla	363
55,2	Tepelná vodivost různých látek	364
55,3	Diferenciální rovnice vedení tepla	366
55,4	Ustálené vedení tepla	367
55,5	Tepelný odpor, tepelná analogie Ohmova zákona	369
55,6	Přestup tepla a průchod rovinou stěnou	369
55,7	Difúze vodních par porézním prostředím	371
	Tabulka veličin	372
Čl. 56.	Přenos tepla zářením	
56,0	Teplotní vyzářování	375
56,1	Kirchhoffův zákon	375
56,2	Stefanův-Boltzmannův zákon a Wienův zákon posuvu	376
56,3	Výměna tepla zářením	378
56,4	Témata k opakování a příklady aplikace	379
KAP. 6.	ELEKTŘINA A MAGNETISMUS (Ivan Kašpar)	
Čl. 60.	Základní poznatky	
60,0	Elektrický náboj a jeho zachování	381
60,1	Silové účinky elektromagnetického pole	383
60,2	Elektrická indukce	386
60,3	Intenzita magnetického pole	388
60,4	Grafické znázornění elektromagnetického pole	390
60,5	Elektromagnetická indukce	392
60,6	Elektrické pole indukované pohybem v magnetickém poli	393
60,7	Souhrn Maxwellových rovnic	394
	Tabulky veličin	396
60,8	Témata k opakování a příklady aplikace	399
Čl. 61.	Statická pole	
61,0	Coulombův zákon	401
61,1	Elektrická pole různě rozložených nábojů	403
61,2	Elektrický potenciál	405
61,3	Elektrické napětí	406
61,4	Dielektrická polarizace	408
61,5	Feroelektrika a piezoelektrický jev	411
61,6	Elektrická kapacita	413
61,7	Energie elektrického pole	415
	Tabulky veličin	417
61,8	Témata k opakování a příklady aplikace	419
Čl. 62.	Pole stacionární a kyazistacionární	
62,0	Sily vyvzované magnetickým polem	422
62,1	Vzájemné silové působení proudovodičů	423
62,2	Otáčivé účinky magnetických sil	425
62,3	Magnetické vlastnosti látek	427
62,4	Vlastní a vzájemná indukčnost	429
62,5	Magnetické obvody a energie pole	432
62,6	Použití elektromagnetické indukce ve strojích	434
62,7	Principy elektrických motorů	437

Tabulky veličin	438
62,8 Témata k opakování a příklady aplikace	440
Čl. 63. Proud v pevných, kapalných a plynných látkách	
63,0 Vedení proudu v kovech	442
63,1 Výstup elektronů z kovu	444
63,2 Termoelektrické jevy	446
63,3 Polovodiče	447
63,4 Proud v kapalinách	449
63,5 Elektrochemické jevy	451
63,6 Proud v plynech	453
63,7 Proud v plazmatu	456
Tabulky veličin	457
63,8 Témata k opakování a příklady aplikace	459
Čl. 64. Elektrické obvody	
64,0 Ohmův zákon a Kirchhoffovy zákony	461
64,1 Střídavé elektrické veličiny	464
64,2 Základní členy střídavých obvodů	467
64,3 Oscilační obvody	469
64,4 Rezonanční obvody	471
64,5 Přenos energie v elektrických obvodech	474
64,6 Přechodové jevy	476
64,7 Elektromechanické analogie	479
Tabulky veličin	484
64,8 Témata k opakování a příklady aplikace	486
Čl. 65. Principy elektroniky a přenosu informací	
65,0 Elektronky	489
65,1 Polovodičová dioda	493
65,2 Tranzistor	495
65,3 Elementární elektronické obvody	496
65,4 Vznik a šíření elektromagnetického vlnění	499
65,5 Rádiový přenos informací	501
KAP. 7. OPTIKA (Zdeněk Tomášek)	
Čl. 70. Úvod	
70,0 Obsah a rozdělení optiky	504
70,1 Energie a třídění elektromagnetického záření	504
70,2 Spektrální skladba elektromagnetického záření	506
Tabulka veličin	508
70,3 Témata k opakování a příklady aplikace	509
Čl. 71. Kvantové vlastnosti elektromagnetického záření	
71,0 Kvantování energetických stavů	509
71,1 Absorpce elektromagnetického záření	511
71,2 Spontánní emise elektromagnetického záření	513
71,3 Stimulovaná emise elektromagnetického záření	514
71,4 Teplotní záření černého tělesa	516
71,5 Luminiscence	518
Tabulka veličin	520
71,6 Témata k opakování a příklady aplikace	520
Čl. 72. Vlnové vlastnosti elektromagnetického záření	
72,0 Huygensův-Fresnelův princip	521

72,1	Odraz	523
72,2	Lom	524
72,3	Úplný odraz a užití odrazu	527
72,4	Interference	529
72,5	Užití interference	531
72,6	Ohyb	533
72,7	Polarizace	535
	Tabulka veličin	538
72,8	Témata k opakování a příklady aplikace	538
Čl. 73.	Optické zobrazování	
73,0	Úvodní pojmy	540
73,1	Základní body	542
73,2	Zobrazení lomem na kulové ploše	544
73,3	Zobrazení odrazem na kulové ploše	547
73,4	Zobrazení lomem na soustavě kulových ploch	549
73,5	Čočky	550
73,6	Druhy čoček a zobrazení čočkami	551
73,7	Vady zobrazení	555
	Tabulka veličin	557
73,8	Témata k opakování a příklady aplikace	558
Čl. 74.	Optické přístroje	
74,0	Oko jako optický přístroj	559
74,1	Lupa	560
74,2	Okuláry	561
74,3	Mikroskop	563
74,4	Čočkové dalekohledy	564
74,5	Zrcadlové a čočkozrcadlové dalekohledy	567
74,6	Dálkoměry	568
	Tabulka veličin	570
74,7	Témata k opakování a příklady aplikace	570
Čl. 75.	Fotometrie	
75,0	Vnímání světla	571
75,1	Normální fotometrický pozorovatel	573
75,2	Záření bodového zdroje	574
75,3	Záření plošného zdroje	576
75,4	Kosinový zářící	578
75,5	Osvětlenosť	579
75,6	Světelné vlastnosti těles	581
75,7	Kolorimetrie	583
	Tabulka veličin	586
75,8	Témata k opakování a příklady aplikace	588
KAP. 8.	ÚVOD DO MODERNÍ FYZIKY (Josef Šíkula)	
Čl. 81.	Souhrn poznatků teorie relativity	
81,0	Relativita v klasické mechanice	590
81,1	Galileiova transformace	591
81,2	Rozporu klasické relativity	593
81,3	Einsteinova teorie relativity	595
81,4	Důsledky Lorentzovy transformace	597

81,5 Relativnost hmotnosti	599
81,6 Úměrnost hmotnosti a energie	600
81,7 Poznatky obecné teorie relativity	601
81,8 Témata k opakování a příklady aplikace.....	602
Čl. 82. Atomové jádro a jaderná energie	
82,0 Stabilita jader	604
82,1 Struktura atomového jádra a jaderné sily.....	606
82,2 Jaderné vazby	607
82,3 Jaderné reakce	608
82,4 Uvolňování energie štěpnými reakcemi	610
82,5 Uvolňování energie skladebnými reakcemi	611
82,6 Radioaktivita	612
82,7 Interakce záření a látky	614
Tabulky veličin.....	616
82,8 Témata k opakování a příklady aplikace.....	619
Čl. 83. Základní částice a jejich třídění	
83,0 Obecné poznatky o základních časticích	620
83,1 Typy interakcí	621
83,2 Antičástice	622
83,3 Přehled základních častic	622
Čl. 84. Kvantová mechanika	
84,0 Úvod	624
84,1 Fotoelektrický a Comptonův jev.....	624
84,2 Částicově vlnový dualismus	626
84,3 Schrödingerova vlnová rovnice	627
84,4 Řešení Schrödingerovy rovnice	628
84,5 Částice v potenciálové jámě	630
84,6 Vlnová funkce a hustota pravděpodobnosti	632
84,7 Princip neurčitosti	633
84,8 Aplikace kvantové mechaniky na atom vodíku	633
Čl. 85. Nástin fyziky pevných látek	
85,0 Meziatomové sily	636
85,1 Teplelná kapacita pevných látek	638
85,2 Teplotní roztažnost pevných látek	640
85,3 Teplelná vodivost	641
85,4 Elektrická vodivost	642
85,5 Polovodiče z hlediska pásové teorie	644
Čl. 86. Kvantové generátory záření	
86,0 Úvod	646
86,1 Druhy kvantových generátorů	646
86,2 Inverze v obsazení energetických hladin	647
86,3 Tříhladinový plynový laser.....	649
86,4 Polovodičový laser.....	650
86,5 Svitici dioda	650
Rejstřík	652